

СТАТИСТИКА

Онофрійчук О.В.

студентка;

Копчикова І.В.

асистент кафедри бухгалтерського обліку,

Вінницький торговельно-економічний інститут

Київського національного торговельно-економічного університету

СТАТИСТИЧНА ОЦІНКА ЕКОНОМІЧНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ УКРАЇНИ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

Сучасний етап політичного розвитку України підтвердив та закріпив її євроінтеграційні прагнення. Тому вже сьогодні розвинені країни Європи розглядають нашу державу як потенційний ринок збуту власних товарів та як перспективний регіон для вкладення інвестицій. У таких умовах особливої актуальності набуває оцінка економічної привабливості України для європейських держав. Методика таких досліджень може передбачати використання різних методів аналізу, зокрема таких як статистичний, рейтинговий та експертний.

Хоча більшість міжнародних організацій використовують переважно рейтингові методи аналізу економічної привабливості національної економіки, на рівні держави досить актуальною є статистична оцінка, яка будується, зазвичай, на основі статистичної інформації, що виключає можливість впливу суб'єктивних чинників на результати дослідження. Саме статистичні показники досить часто лежать в основі побудови міжнародних та регіональних рейтингів економічного розвитку та інвестиційної привабливості.

Наприклад, у США розроблено рейтинг штатів на основі так званих статистичних карт. Він базується на основних оцінках політичної інфраструктури, демографі, динаміки економічного руху. У цій статистичній карті наводяться дані стосовно всіх штатів у вигляді чотирьох зведених індексів: економічної ефективності, ділової активності, потенціалу економічного розвитку території, умов податкової політики [2, с. 76].

Статистична оцінка економічної привабливості національної економіки передбачає розрахунок ряду абсолютних та відносних показників соціально-економічного розвитку держави.

У міжнародній статистиці з метою характеристики соціально-економічного розвитку та привабливості держави найчастіше використовують систему національних рахунків (СНР), яка поступово вдосконалюється. Так, перевагою Європейської системи національних і регіональних рахунків, яка була розроблена Євростатом у 2010 році для країн Європейського

Співтовариства з використанням концептуальної основи СНР-2008, є більша конкретизація визначень агрегатів системи та методів їхнього розрахунку [3].

В Україні відповідно до Стратегії розвитку державної статистики на період до 2017 року також передбачено запровадження оновленого міжнародного стандарту системи національних рахунків 2008 року. Тому на сьогодні у практиці складання національних рахунків України враховано нові версії міжнародного стандарту СНР-2008 та європейського стандарту ESA-2010.

Відповідно до Системи національних рахунків включені такі основні макроекономічні показники: дефіцит державного бюджету, обслуговування та погашення державного боргу, обсяг валового внутрішнього продукту (ВВП), обсяг експорту та імпорту товарів і послуг. До групи показників оцінки інвестиційного ринку належать такі показники, як норма (рівень) інвестицій (обсяг інвестицій у відсотках до ВВП); загальний обсяг інвестицій у вартісному вираженні; рівень приватних інвестицій; рівень заощаджень населення; динаміка чистих інвестицій; співвідношення валових інвестицій та амортизаційних відрахувань; темпи зростання доходів і заощаджень населення; динаміка частки інвестицій в основний капітал; перевищення темпів зростання доходів над інвестиціями в економіку. Ці показники ґрунтуються на певному досвіді та мають рекомендовані обсяги, які відповідають національним особливостям кожної держави [2, с. 69].

Міністерство економічного розвитку і торгівлі України в ході оцінки економічної привабливості національної економіки аналізує такі основні показники економічного та соціального розвитку України: валовий внутрішній продукт, промислове виробництво по окремих видах діяльності, ціни споживчого ринку, ціни виробників промислової продукції, фіскальний блок, валютний та грошово-кредитний ринок, сільськогосподарський сектор, капітальні інвестиції, зовнішня торгівля товарами, прямі іноземні інвестиції, доходи населення, демографічна ситуація, ринок праці.

Так, за даними Державної служби статистики та Міністерства економічного розвитку і торгівлі України номінальний ВВП за 2013 рік склав 1454,9 млрд. грн. Реальний ВВП України у 2013 р. порівняно з 2012 р. (у постійних цінах 2007 р.) становив 100,0%. ВВП у розрахунку на одну особу у 2013 р. склав 31984 грн, що на 0,2% більше, ніж у 2012 р. Скорочення валової доданої вартості у 2013 році порівняно з 2012 роком зафіксовано за такими видами економічної діяльності як будівництво (на 13,6%), переробна промисловість (на 9,3%), виробництві та розподіленні електроенергії, газу та води (на 2,7%), освіта (на 1,0%), державне управління (на 1,0%), операції з нерухомим майном, оренда, інжиніринг, послуги підприємцям (на 0,6%). Водночас зростання виробництва валової доданої вартості відбулося у сільському господарстві (на 13,8%), фінансовій діяльності (на 4,5%), торгівлі (на 2,0%), охороні здоров'я та наданні соціальної допомоги (на 1,5%), добувній промисловості (на 0,7%), діяльності транспорту та зв'язку (на 0,6%) [4].

Звичайно, дані національної статистики не є достатнім критерієм економічної привабливості України в умовах євроінтеграції: для європейських держав та окремих інвесторів більш показовими є міжнародні рейтинги, що

також будуються з урахуванням статистичної інформації. Такі рейтинги складають як науково-дослідницькі, так і міжнародні економічні організації.

Одним із найбільш впливових міжнародних рейтингів науково-дослідницьких компаній є рейтинг конкурентоспроможності, який розробляється Інститутом розвитку менеджменту (IMD, Швейцарія). При складанні цього рейтингу оцінюються досягнення країн за чотирма групами факторів конкурентоспроможності, зокрема враховуються: 1) економічні показники; 2) ефективність діяльності уряду; 3) ефективність бізнесу; 4) інфраструктура. Відмінність цього рейтингу полягає в тому, що він аналізує показники для більшості розвинених країн (усього аналізується інформація для 59 країн). Це дозволяє не викривляти показники рейтингу, як це відбувається при порівнянні високорозвинених економік із найменш розвиненими країнами світу [5]. Станом на середину 2013 р. Україна за вказаним рейтингом займала 57 місце з 59 аналізованих країн.

Серед міжнародних економічних організацій, що складають власні рейтинги розвитку та економічної привабливості країн, найбільш авторитетним є Світовий банк.

Згідно з результатами останньої доповіді Групи Світового банку позиція України в рейтингу легкості ведення бізнесу перемістилася за минулий рік з 112-го місця на 96-те місце. У доповіді Світового банку «Ведення бізнесу 2015: За межами ефективності» (Doing Business 2015: Going Beyond Efficiency) відзначається, що минулого року було досягнуто важливого прогресу у сферах реєстрації прав власності та оподаткування – за цими двома окремими показниками Україна поліпшила своє місце більш ніж на 25 позицій. Наведемо лише один приклад: у 2013–2014 роках Україна полегшила підприємцям сплату податків завдяки впровадженню електронної системи подання і сплати податків на фонд заробітної плати. У рамках цієї ініціативи кількість податкових платежів було зменшено з 28 до 5, а час, затрачений на сплату податків, скоротився з 390 до 350 годин [1].

Особливе значення у процесі оцінки економічної привабливості національної економіки має врахування статистичних показників динаміки. У цьому аспекті слід зауважити, що основні статистичні показники соціально-економічного розвитку України в 2013 р. залишилися незмінними або ж зовсім незначно зросли порівняно з 2012 р. Звичайно, у 2014 році значна кількість статистичних показників погіршилася з урахуванням складної політичної ситуації в нашій державі. Разом з тим, позитивними чинниками, що сприяють інвестиційній привабливості України в державах Європи є зростання проєвропейських настроїв серед населення України, полегшення умов ведення бізнесу, оподаткування тощо.

Список використаних джерел:

1. Ведення бізнесу в Україні: Незважаючи на кризу, країні вдалося поліпшити своє регуляторне середовище для підприємництва [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.worldbank.org/uk/news/press-release/2014/10/29/doing-business-ukraine>

2. Інвестування / [Гриньова ВМ» Коюда В.О., Лепейко Т.І., Коюда О.П.] / За ред. В.М. Гриньової. – Х., ХДЕУ, 2008. – 464 с.

3. Методологічні положення оновленої версії системи національних рахунків 2008 року (затверджені наказом Держстату від 17.12.2013 № 398) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua/metod_polog/metod_doc/2013/398/met_polog.zip

4. Основні показники економічного та соціального розвитку України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://me.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=230222&cat_id=78198

5. Ткаченко Ю.В. Методичні підходи до оцінки інвестиційної привабливості національної економіки [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=2343>

Петлінська Ю.О.

студентка;

Копчикова І.В.

асистент кафедри бухгалтерського обліку,

Вінницький торговельно-економічний інститут

Київського національного торговельно-економічного університету

СТАТИСТИЧНА ДИНАМІКА ДОХОДІВ НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ В УМОВАХ МІЛІТАРИЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ

Доходи населення є одним із найважливіших показників рівня життя населення будь-якої країни та розвитку суспільства загалом. Доходи являють собою загальну суму грошей, зароблених або отриманих, як правило, протягом року. Величина доходів населення країни залежить від багатьох показників, які характеризують економічний стан країни. На сьогодні економіка України перебуває у вкрай важкому стані, причиною якого є політична нестабільність та звичайно ведення військових дій на території держави. В результаті яких ми маємо такі негативні тенденції в економічному становищі країни як, повна переорієнтація та спрямування економіки на стабілізацію подій в державі. З огляду на це, дослідження рівня, динаміки, розподілу доходів населення є особливо актуальним в умовах повної мілітаризації економіки.

Протягом 2013 р. в економіці України спостерігалася тенденція зростання рівня заробітної плати, водночас темпи її росту були найнижчими за останні 4 роки. Середньомісячна номінальна заробітна плата штатного працівника підприємств, установ, організацій у 2013 р. порівняно з 2012 р. зросла на 7,9% і становила 3265 грн., що у 2,6 рази вище рівня мінімальної заробітної плати та прожиткового мінімуму на одну працездатну особу, що діяли у грудні 2013 р. (1218 грн.) [1].

Протягом I півріччя 2014 р. також збереглася тенденція зростання рівня заробітної плати, проте порівнюючи середньомісячну номінальну заробітну